

Jatetty 12. 11. 54

Kertomus kalmiston tutkimisesta Lappeen pitäjän
Kauskilan kylän Kappelimäellä 1953.

Aikaisemmat löydökset.

Maantieleikkauksesta oli kesällä 1951 löydetty esihistoriallisia naisenhautaan viittaavia esineitä, jotka lähetettiin Kansallismuseoon (13098:1-18). Näihin kuului 2 soikeaa kupurasolkea, pronssinen puukonkahva, ristinmuotoinen ketjunjakaja, 2 pronssista korvaputkea, 9 pronssihelmeä sekä pronssikierukoita; kaikki siis naisen pukuun tai kaulakäätyihin kuuluvia esineitä.

Tri Salmon tehtyä paikalla tarkastusmatkan toukokuussa 1953 otettiin kaivaus esihistoriallisen osaston kesätyöohjelmaan ja annettiin allekirjoittaneen tehtäväksi. Ks. tri Salmon tarkastuskertomusta top. arkistossa.

Kappelinmäki sijaitsee Lappeen pitäjän Kauskilan kylässä, 10 km Lappeenrannasta Simolaan päin (kuvat 1-3). Se on metsäinen, etupäässä mäntyjä kasvava mäki, jonka yli Lappeenrannan - Simolan maantie kulkee. Mäki viettää melko jyrkästi, paitsi pohjoiseen, myös länteen, missä sen juurella on vähäinen Löytösenjärvi eli Löytönen, matala, melkein umpeen kasvanut vesijättö. Jonkin verran kauempana idässä on Hyyvikkäisenjärvi l. Hyyvikäs, joten Kappelinmäki on näiden järvien välisellä kannaksella. Löytönen laskee mitätöntä puroa myöten Hyyvikkäeseen, josta vedet useiden pikkujärvien kautta mutkaista reittiä myöten laskevat Viipurin lahteen. On ilmeistä, ettei ko. vesireitillä ole ainakaan historiallisena aikana ollut minkäänlaista liikeenteellistä merkitystä, muutaman

järven ketjua ehkä lukuunottamatta (Hyyvikäs-Hanhijärvi).

Kaivaus.

Kaivaukset suoritettiin 2.7. - 18.7. välisenä aikana. Työvoimana oli 3-4 miestä. Piirtäjänä toimi ylioppilas Lea Hyyryläinen.

Ko. osa Kappelinväkeä kuuluu Heikkilän tilaan, jonka omistaa mv. Heikki Myllynen.

Kaivausalue sijaitsee aivan maantien itäreunassa, jossa tutkittiin 18 m pitkä, 3-4 m leveä maakaistale (pinta-alaltaan n. 66 m², ks. kartta 1). Kaivausalueen keskimäinen pohjoisin paalu on 49,5 m maantienlaidassa, mäen pohjoisrinteessä olevasta kilometripylvästä (10 km Lappeenrannasta) eteläkaakkoon, kuten kartalla 1 on nuolella osoitettu. Kaivauksen asema voidaan siis määrittellä varsin tarkasti myös vastedes. Kaivausalue määrättiin edellä mainittujen korujen löytöpaikan mukaan niin, että se tuli ulottumaan tästä sekä etelään että pohjoiseen sekä itään. Korujen ilmoitettu löytöpaikka on kartassa 1 ruudun I:4 kohdalla; se on merkitty rastilla sekä sanalla "korut". Kartasta käy ilmi, että kaista I suureksi osaksi lankeaa ojan kohdalle, joten sitä ei voinut kokonaan tutkia maanpinnasta lähtien. Siitä johtuu myös, että paalujen kohdalla on merkittyinä vain kulttuurimaan pohjaa osoittanut punnitukset.

Kalmiston laajuus

Maantien länsipuolella oli maa tienleikkauksessa koskematon. Myös kauempana samalla puolen tietä tehdyt koekuopat osoittivat maan olevan raakaa. Kalmisto ei siis ulotu tien länsipuolelle. Tältä puolen ei tietöissäkään saatu mitään löydöksiä. ^lImeisesti tie kulkee kalmiston länsipuolitse ja lie-
nee hävittänyt siitä vain kapean kaistaleen. Sen sijaan

kalmisto jatkui kaivauksen pohjois- ja eteläpuolelle. Tämän saattoi todeta siitä vahvasta kulttuurikerroksesta, joka näkyi kaivauksen pohjois- ja eteläseinämissä. Koekuoppa, joka kaivettiin 6,5 m pohjoisimmasta keskipaalusta pohjoiseen, osoitti maan jo olevan koskematon. Kaivauksen pohjoisraja on siis verraten lähellä kalmiston pohjoisreunaa. Eteläisimmästä keskipaalusta n. 10,5 m etelään näkyi maantienojan seinämässä selvää kulttuurikerrosta puolen metrin syvyydessä; kalmisto on etelään päin ulottunut siis ainakin näin pitkälle. Kaivauksissa ei tavattu myöskään kalmiston itärajaa, sillä kulttuurikerros näkyi jatkuvan myös tähän suuntaan kaivausalueen ulkopuolelle. Kaivauksen koilliskulmassa olevasta paalusta 6,8 m itäkoilliseen kaivettiin koekuoppa, josta löytyi tulusrauta (13365:207). Kaiken edelläesitetyn perusteella voidaan esittää suunnittainen arvio, jonka mukaan kalmisto on ollut ainakin 30-40 m pitkä sekä vähintään 10 m leveä. Vaikka paikalla kasvaa metsää, voidaan kalmistoa kuitenkin eräiltä osilta tutkia laajimmaltikin kuin 1953.

Kulttuurikerros

Maa on kalmistoalueella hienoa, kivetöntä hiekkaa, ja siitä syystä sopivaa kalmistomaaksi. Maassa oli näkyvissä epämääräisiä läiskiä, mm. hiilensekaisia tai kellertäviä, merkinä penkomisesta. Kulttuurikerros oli suunnilleen 1 m:n vahvuinen. Siinä oli muutamia kiveyksiä sekä tavaton määrä sokin sokin olevia ihmisen luita, joista useimmat olivat erinomaisen hyvin säilyneet. Koska olisi ollut mahdotonta merkitä kaikkia luita kartalle, merkittiin siihen vain pääkallot kaavamaisesti ympyröillä. Osoituksena hautauksien suu-
resta lukumäärästä on se, että kartalle on merkitty kaik-

4

kiaan 106 pääkalloa. Lisäksi tiedetään tietöissä kahtena kesänä tulleen näkyville toistakymmentä luurankoa. Pääkallot olivat eri syvyyksillä kulttuurikerroksessa, kuten punnitusluvut osoittavat. Niiden ja muiden luiden sekasortoinen asema merkitsee, että vanhemmat hautaukset on tuhottu myöhäisempiä hautoja kaivettaessa, kuten on laita esim. keskiaikaisissa kirkkopihoissamme Länsi-Suomessa.

Kiinteät muinaisjäännökset

Kalmiston pinnassa, heti turpeen alapuolella oli pieniä kiveyksiä tai hajallisia mukulakiviä. Huomattavimmat kiveyksistä olivat ruuduissa III:5-6. Koska kaivausta ei ulotettu kyseessä olevissa ruuduissa pintaa syvemmälle, jää ratkaisematta, mikä merkitys kiveyksillä on ollut. Hajallisten kivien ei havaittu olevan mitenkään hautoihin erityisesti kuuluvia. Ks. kartta 2 sekä kuvat 4, 9-14.

Ruudussa II:6 oli heti turpeen alla pahasti lahonnut hirrenjäte. Se oli joko molemmista päistä katkennut tai kolmesta kappaleesta muodostunut. Se lienee ollut alunperin suunnilleen 2 m pitkä. Leveyttä jäännöksellä oli 5-10 cm.

Haudat

Kulttuurikerroksen pohjalta tavattiin useita täysin koskemattomia tai vain osaksi hävitettyjä hautoja, joista useimmat olivat esineettömiä ja siis täysin kristillisiä. Luuaines oli niissä säilynyt erinomaisesti. Tämä viittaa ko. hautojen suhteellisen nuoreen ikään. Näitäkään ei ole kaikkia merkitty kartalle, vaikka niistä tehtiinkin havaintoja. Kaikki olivat lähimain länsi-itäsuuntaisia, kuitenkin niin, että suunta saattoi vaihdella länsi-idän ja länsiluode-itäkaakon välillä. Kaikissa haudoissa oli vainaja selällään, pää länteen päin. Kartalle kaksi on merkitty näistä haudoista haudat 1, 4 ja 5.

Mikäli voitiin havaita, oli useimmissa kristillisissä haudoissa puinen arkku. Tämän seinämät näkyivät maassa ohuina, ruskeina massamaisina juovina. Erittäin selvät arkun jäännökset oli haudoissa 1 ja 4. Edellisessä olivat arkun seiniä osoittavat juovat hiukan mutkitttelevat, mikä tietysti johtuu maan liikumisesta. Arkku on ollut 148 cm pitkä sekä 24-25 cm leveä. Vainaja on ollut 135-140 cm:n mittainen, joten haudan 1 vainaja ei liene ollut täysikasvuinen. Vainajan kädet olivat rinnalla ristissä. Arkun pää- ja jalkapuolesta löytyi lukuisia nauvoja. Näihin tarttuneet puunsiyöt osoittavat, että arkku on aikoinaan tehty n. 2 cm vahvoista laudoista. Ks. kartta 2 sekä kuvat 16 ja 17.

Haudassa 4 olivat arkun jäännökset suoraviivaiset ja ilmeisesti täysin arkun alkuperäistä asemaa vastaavat. Arkun pituus oli 192 cm ja leveys 24 cm. Puunjäännöksistä löytyi nauvoja. Niihin tarttuneet puunsiyöt osoittavat, että arkku oli tehty suunnilleen 2 cm vahvoista laudoista.

Muita arkunjäännöksiä oli mm. ruuduissa II:2 ja I:4.

Pakanallisia hautoja, so. hautoja, joissa vainaja oli haudattu täydessä puvussaan, tavattiin kaivauksissa 2, nim. haudat 2 ja ³4. Valitettavasti ei kumpikaan haudoista ollut eheä.

Hauta 2 oli hauta 1:n vieressä, ruudussa I:5. Ks. kartta 2. Kulttuurikerroksen pohjaosassa, n. 70-80 cm:n syvyydessä (maantienojan vuoksi ei maanpintaa voinut punnita tältä kohdalta. Jos oja olisi ollut pystyreunainen, olisi hauta suureksi osaksi tuhoutunut; sillä hauta sijaitsi ojan viiston reunalla) havaittiin länsiluode-itäkaakko-suuntaisen luurangon yläosa; haudan jalkopää oli tuhottu myöhempiä hautoja kaivettaessa. Luuranko oli muutoin hyvin säilynyt; siitä oli jäljellä pääkallo, selkäranka, kylkiluut, solislut sekä molempien olkavarsien luut

ynnä toisen käsivarren luut. Vainajan pää oli haudan länsiosassa, ja vainaja makasi selkäasennossa, kädet sivuilla. Maassa näkyi lisäksi soikeahkon hautakuopan raja. Arkun jäännöksiä ei havaittu. Ks. hauta 3.

Kalusto osoittaa, että kysymyksessä oli miehen hauta. Haudan luoteispäässä, aivan kuopan reunassa oli avoin, pahasti syöpynt tina(?) -rengas (13365:81). Vyötäisten kohdalla oli vainajan oikealla puolen tuluspiin kappale (13365:82), mustunut rautarengas (13365:83); vainajan vasemmalla puolen oli pronssinen, avaimen reiän muotoinen vyönsolki (13365:85) sekä kappaleiksi murtunut puukko (13365:84). Ks. kartta 3 sekä kuvat 16, 18 ja 19.

Hauta 3 sijaitsi ruudussa I:7; vain haudan jalkopää oli säilynyt, päänpuoli oli ilmeisesti tuhoutunut maantienleikkausta tehdessä. Vain alaraajojen luut olivat säilyneet, ja säilyneet erinomaisen hyvin. Haudan suunta oli suunnilleen luode-kaakko. Vainaja on maannut selällään, pää luoteessa. Alaraajojen pituus on ollut n. 85 cm, joten vainaja on ollut suunnilleen 170 cm:n mittainen, ja siis täysikasvuinen. Kalusto osoittaa vainajan mieheksi.

Maassa voitiin erottaa hautakuopan pitkänomainen muoto. Kuopassa oli ohuita ruskean massan muodostamia juovia, arkun jäännöksiä. Arkku on ollut huomattavan leveä verrattuna edellä mainittuihin arkkuihin; sen leveys on ollut nim. n. 54 cm. Nauloja siitä ei löydetty.

Hautakuoppa oli n. 1 m:n syvyinen, joten hauta oli aivan kulttuurikerroksen pohjalla.

Hauta-antimet. Vainajan vasemmalla puolella reisiluun vieressä oli lattea, kulunut tinarengas (13365:165; löytö 6).

Alempana reisiluun vieressä oli samalla puolen puukon terä (13365:161; löytö 2). Vasemmalla puolen oli ylinnä kirves (13365:160; löytö 1); tämän terä oli reisiluun alla. Tämän alapuolella oli 2 tuluspiin palasta (13365:162, 163; löydöt 3 ja 4) ynnä 5 toisiinsa tarttunutta hopeabrakteaattia (13365:164 a-e)sekä näihin tarttunutta kankaanjätettä (13365:164 f)
Ks. kartat 2 ja 4; kuvat 20 ja 21.

Hajalöydöt

Kalmistosta löytyi lisäksi lukuisia hajalöydöksiä, jotka osoittavat, että useita pakanallisia hautoja on tuhoutunut. Koska useat esineet olivat lähekkäin muodostaen ryhmiä, voidaan otaksua, että ko. ryhmät merkitsevät ainakin osaksi samasta haudasta peräisin olevia esineitä. Tällaisia ryhmiä olivat:

I Tieleikkauksessa löytyneet esineet (13098:1-18). Esineet on löydetty ruudun I:4 kohdalta. Ilmoitettu löytökohta on merkitty kartalle 1 rastilla sekä sanalla "korut".

II Pääasiallisesti ruudussa I:4, kristillisen haudan 1 pohjoispuolella sekä osaksi sen alueella oli joukko koruja sekä muita esineitä. Ne olivat sikin sokin, vailla mitään järjestystä, mutta olivat silti suunnilleen samassa tasossa, n. 1 m:n syvyydessä.

1) 2 soikeaa kupurasolkea (13365:21 ja 26; löydöt 5a ja 9). Soljet olivat 15-20 cm:n päässä toisistaan;

2) lattea, renkaanmuotoinen solki (13365:24,25; löydöt 8 ja 8a),

3) rullapäinen hevosen kenkä solki (13365:14; löytö 1),

- 4) puhkonainen ristinmuotoinen ketjunjakaja (13365:15; löytö 2),
- 5) pronssinen korvalusikka (13365:32; löytö 25),
- 6) pronssinen puukonkahva (13365:17; löytö 3),
- 7) puukontupen nahkainen yläosa (13365:18; löytö 3),
- 8) kirjava meripihkahelmi (13365:19; löytö 4a),
- 9) 3 pronssikierukkaa (13365:23, 30, 31; löydöt 7, 13 ja 24),
- 10) rautainen puukonterä (13365:20; löytö 5),
- 11) tulusraudan katkelma (13365:16; löytö 2),
- 12) rautarengas (13365:28; löytö 11), rautarengan katkelma 13365:27; löytö 10a).

Koska löytöihin sisältyy 4 solkea, on mahdollista, että renkaan muotoinen hevosenkenkäsolkki ovat eri haudasta kuin muut korut; myös 10-12 eivät ehkä ole naisenhaudasta. Sen sijaan on mahdollista, että puhkonaisen korvalusikan katkelma (13365:58; ruutu II:4, löytö 7) on kuulunut samaan hautaan kuin useimmat edellä luetellut korut, vaikka se löytyikin jonkin verran muista erillään.

III Kolmannen esinekokomuksen muodostavat useat ruuduissa I:5-6 olleet esineet, jotka olivat jonkinverran hajallaan 80-100 cm:n syvyydessä.

- 1) soikea kupurasolki (13365:74; ruutu I:5, löytö 17),
- 2) renkaanmuotoinen pronssisolki (13365:77; ruutu I:5, löytö 21),
- 3) hevosenkenkäsolki (13365:72; ruutu I:5, löytö 15),
- 4) 2 ristinmuotoista puhkonaista ketjunjakajaa (13365:71 ja 124; ruutu I:5, löytö 14 sekä ruutu I:6, löytö 12),
- 5) sininen lasihelmi (13365:70; ruutu I:5, löytö 13),
- 6) lieriömäinen pronssihelmi (13365:67; ruutu I:5, löytö 9),
- 7) pronssinen korvaputki (13365:78; ruutu I:5 löytö 21),
- 8) erikokoisia pronssikierukoita (13365:75, 76, 79 ja 115 ynnä 123; ruutu I:5, löydöt 19, 20 ja 24 sekä I:6, löydöt 4 ja 11),
- 9) rautainen korvalusikka (13365:73; ruutu I:5, löytö 16),
- 10) puukonterä (13365:119; ruutu I:6, löytö 8),

Kaikki edellä luetellut löydökset eivät liene samasta haudasta, koska hevosenkenkäsolki ja renkaanmuotoinen solki tuskin ovat kuuluneet samalle vainajalle.

IV Oman pienen ryhmänsä muodostivat seuraavat esineet ruudussa I:6:

- 1) avoin pronssirengas (13365:112; löytö 1),
- 2) rautainen nuolenkärki (13365:126; löytö 22),
- 3) rautarenkaan katkelma (13365:134; löytö 30),

Edellä mainitut esineet olivat kuitenkin eri syvyyksissä.

Muut hajalöydöt:

Ruutu II:1. 1) Veitsen keskiosa (13365:1; löytö 1),

Ruutu II:4. 1) Rautarenaan katkelma (13365:52; löytö 1),
2) 2 pronssikierukkaa (13365:53-54; löydöt 3-4);

Ruutu I:5. 1) katkelmallinen tulusrauta (13365:62; löytö 3)
On saattanut kuulua osaksi hävitettyyn hautaan
2.
2) 2 ruostuneen vyöⁿsoljen(?)kappaletta (13365:
63; löytö 5);

Ruutu II:5. 1) Tulusrauta (13365:87; löytö 2),
2) rautainen vyönsolki (13365:100; löytö 10),
3) Juhana III:n 2:n äyrin hopearaha (13365:100 a;
löytö 11),

Ruutu III:5.1) Tulusraudan katkelma (13365:107; löytö 1);

Ruutu I:6. 1) rautainen vyönsolki (13365:114, löytö 3);
2) puhkonainen ristinmuotoinen ketjunjakaja
(13365:130; löytö 26);
3) 2 brakteaattia (13365:125, 125a; löytö 18);
4) Juhana III:n kahden äyrin hopearaha (13365:
133; löytö 29);

Ruutu III:6. 1) hopeinen ristiriipus (13365:157; löytö 1);

Ruutu II:7. 1) ns. korvapatki (13365:158; löytö 1);
2) lieriömäinen pronssihelmi (13365:159; löytö 3);

Ruutu I:8. 1) 2 tulusraudan katkelmaa (13365:167; löytö 1);
2) lattea pronssinpala (osa renkaanmuotoisesta

soljesta?) (13365:183; löytö 17).

Lisäksi oli useissa ruuduissa rautanauvoja. Kaivausalueelta, tarkemmista löytötiedoista on saatu talteen lisäksi lattea renkaanmuotoinen pronssisolki (13365:204), lieriömäinen pronssihelmi (13365:205) sekä valkoinen- ja mustankirjava helmi (13365:206)

Koekuopasta, kaivausalueen koillispuolelta (ks. kartta 1 sekä kappale kalmiston laajuus)saatiin talteen tulusrauta (13365:207). Maantieleikkauksessa oli otettu kourujen lisäksi talteen kirves (13365:203), jonka löytöpaikkaa ei tarkemmin tunneta.

Perimätieto

Kappelinmäen l. Kappalimäen laella kerrotaan olleen kappeli. Tästä ei kuitenkaan kaivauksissa havaittu mitään jäännöksiä. Jos kappeli on sijainnut mäen korkeimmalla kohdalla, kuten nykyisin vielä kuulee sanottavan, ovat sen jäännökset tuhoutuneet maantietä tehtäessä, sillä maantie kulkee juuri mäen korkeimman kohdan yli. Kalmisto sen sijaan on rinteessä, mäen huipulta jonkin matkaa kaakkoon tai eteläkaakkoon.

Mäellä kerrotaan olleen myös jonkinlaisia kumpuja, joita ei kuitenkaan etsinnästä huolimatta löydetty.

Mv. V. Vihtonen kertoi nelisenkymmentä vuotta sitten löytäneensä Löytösen rannalta "pronssisen koristelevyn", jota hän ei osannut paremmin kuvaila. Esine on joutunut hukkaan. Ks. B. Cederhvarfin kertomusta SM 1907.

Helsingissä, marraskuun 12 p:nä 1954.

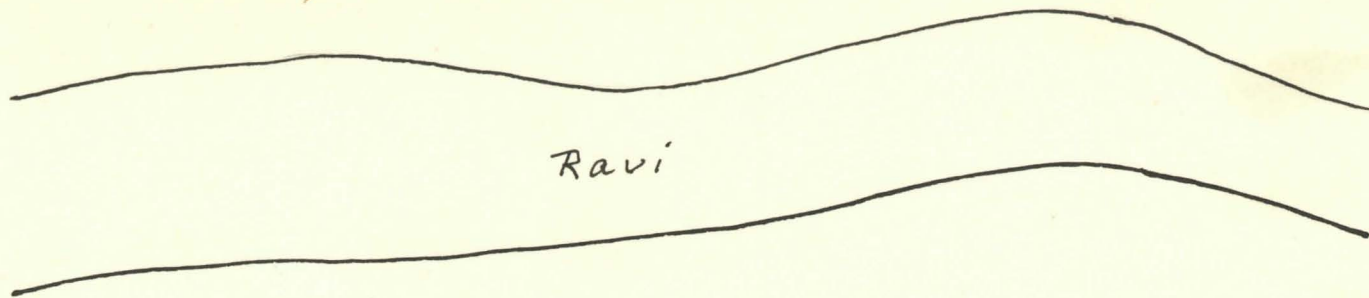
Unto Salo

Unto Salo

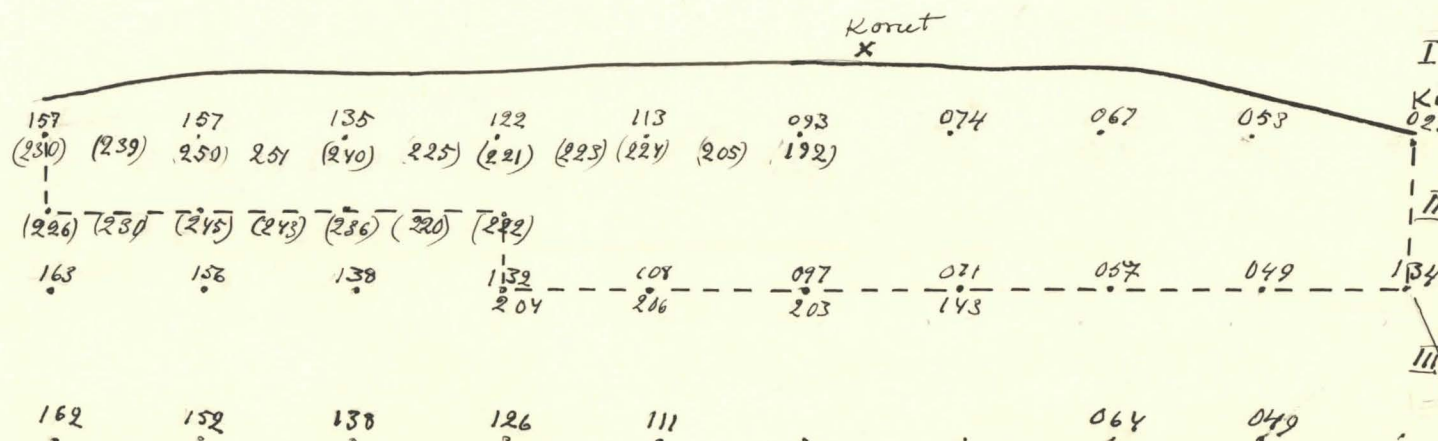
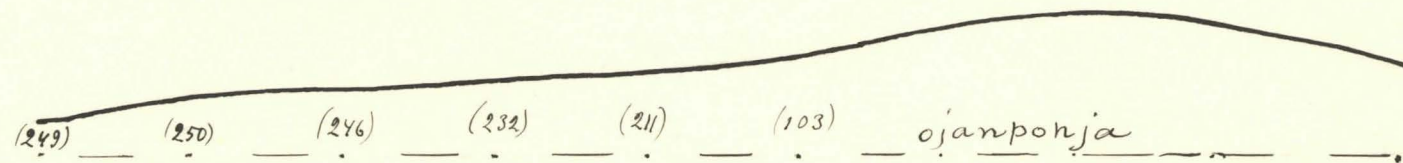
LAPPEE, KAUSKILA
KAPPELINMÄKI

Unto Salo 1953

1:100

Simola - Lappeenranta maantie

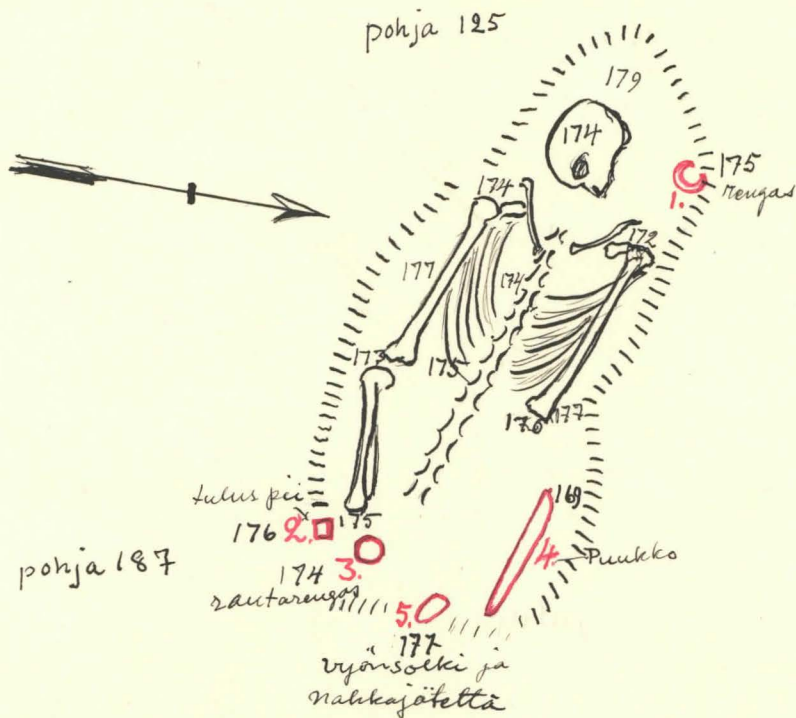
LAPPEE, KAUSKILA

KAPPELINMÄKI

Hauta 2. r. I:5

Unto Salo 1953

1:10

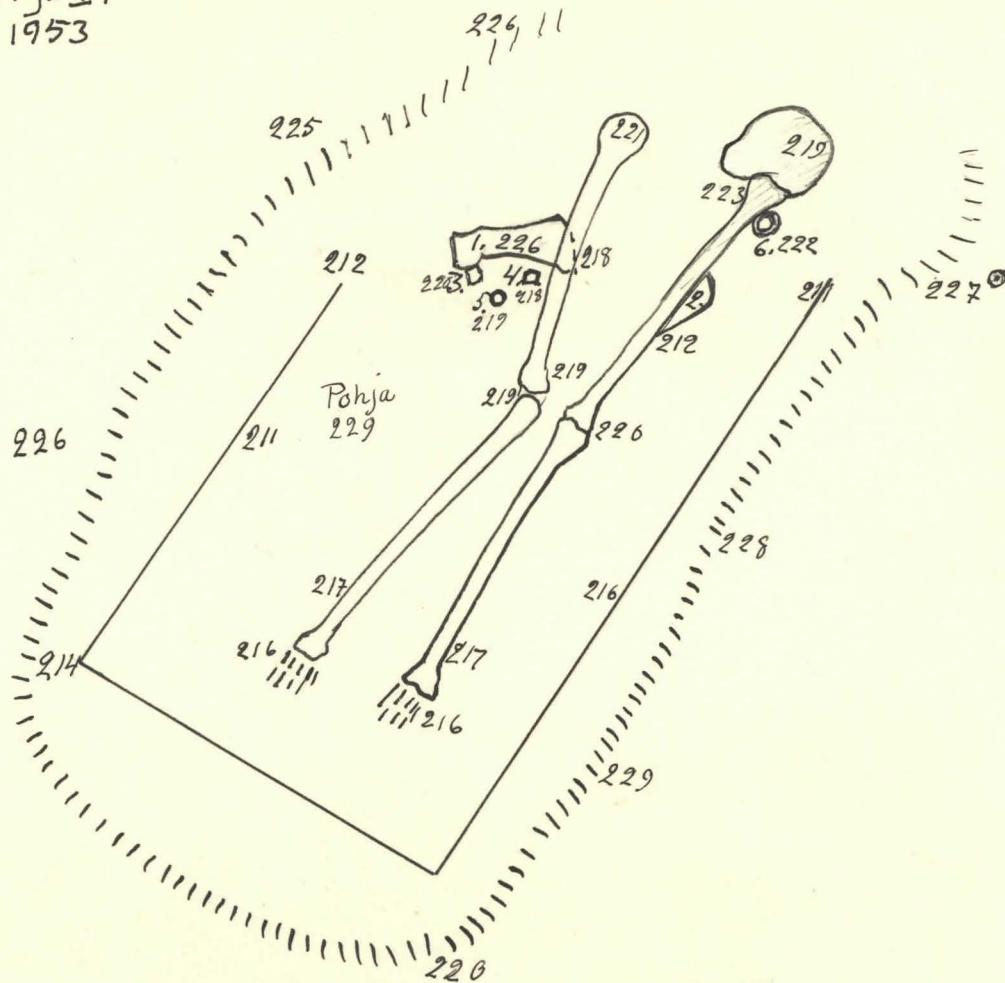
LAPPEE, KAUSKILA

KAPPELINMÄKI

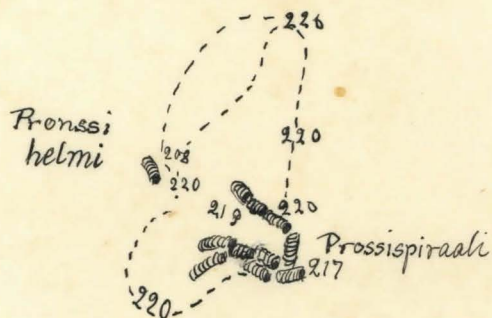
Hauta 3. R. II 7 ja I 7

Unto Salo 1953

1:10

II:5	↑	II:6
←		→
I:5	↓	I:6

Pronssispiraalin alla oli mädäntynyttä puujätettä

ohut kerros mustaa massamaista ainetta
kankaanjätettä? Ei liene alkuperäisessä
asemassa.

LAPDEE, KAUSKILA,
KAPDELINMÄKI

Pronssispiraalilöydös ruudussa 1:5

Unto Salo

1:10

Lappee, Kauskila, Kappelinmäki
Unto Salo

1953

1. F. 17698. Kaivausalue paalutettuna. Edessä Simolaan (oikealla) johtava maantie. Museoon aikaisemmin saadut esineet löydetty kuvassa näkyvästä tienleikkauksesta.

2. F. 17699. Sama kuin edellä.

3. F. 17700. Kappelinmäen halki kulkee Lappeenrannan-Simolan maantie. Kalmistosta kivenheitto Lappeenrantaan päin on kilometripylväs, joka näkyy kuvassa mäen takaa (valkoinen piste). Kalmisto jää kuvan ulkopuolelle (oikealle). Tien näkyvällä s.o. vasemmalla puolella, ei maa ole pengottua.

4. F. 17701. Kaivausalue paljastettuna. Kuva otettu pohjoisesta.

5. F. 17702. Kaivaustyöt käynnissä.

6. F. 17703. Etualalla kiveystä ruudussa 1:1-2.

Lappee, Kauskila, Kappelinmäki
Unto Salo
1953

7. F. 17704. Työkuva.

8. F. 17705. Hirrenjäte ruudussa II:6.

9. F. 17706. Kiveystä ruudussa II:1, kuvattu pohjoisesta.

10. F. 17707. Kiveystä ruutujen II:4 ja II:5 rajalla. Taustalla hirrenjäte ruudussa II:6. Kuvattu pohjoisesta.

11. F. 17708. Kiveyksiä ruutujen II:6, III:5-6 pinnassa, etelästä katsottuna.

12. F. 17709. Kiveyksiä ruutujen III:5-6 pinnassa. Kuvattu etelästä. Hopearistin löytökoh- ta merkitty punaisella.

Lappee, Kauskila, Kappelinmäki
Unto Salo
1953

13. F. 17710. Kiveystä ruudussa III:5, koillisesta. Taustalla näkyy sama kiveys kuin kuvassa 12.

14. F. 17711. Itäisen kiveys ruudussa III:5.

15. F. 17712. Hevoskenkäsolki ruudussa I:4.

16. F. 17713. Etualalla (kristillinen) hauta 1. Puuarkun jäänöksiä näkyvissä, samoin pääkallo. Keskenmällä pakanallinen, jaakopäästä tuhoutunut hauta 2. Kuva otettu suunnilleen pohjoisesta.

17. F. 17714. (Kristillinen) hauta 1 syvennältä. Länneä katsottuna.

18. F. 17715. Hauta 2 lounaasta. Haudan oikeanpuoleisessa yläkulmassa näkyy puukko.

Lappee, Kauskila, Kappelinmäki
Unto Salo
1953

19. F. 17716. Hauta 2 pohjoisesta.

20. F. 17717. Hauta 3 kaakosta.
Näkyvissä tuluspiin palaset sekä kirveen hamara, arkun laidan jäte sekä haudan raja.

21. F. 17718. Hauta 3 lännestä.
Näkyvissä luurangon oik. puolella kirves, tuluspiin palasia, vasemmalla pieni rengas sekä osaksi reisiluun alla puukko. Arkun jäännös ja haudan raja näkyvissä luurangon oikealla puolella.

22. F. 17719. Hauta 4 länsiluoteesta. Arkun jäte sekä haudan raja näkyvissä.